

Sygn. akt I C 716/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2018 roku

Sąd Okręgowy w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

przewodniczący: SSR del. Jarosław Łukowski

protokolant: sekr sąd. Natalia Warczak

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2018 roku w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa J. J. (1)

przeciwko Ł. N. i M. P.

o zapłatę

oddala powództwa.

UZASADNIENIE

J. J. (1) wystąpił z powództwem przeciwko Ł. N. i M. P., domagając się zasądzenia od każdego z pozwanych z osobna na swoją rzecz kwoty 120.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz obciążenia pozwanych kosztami procesu. W uzasadnieniu powód wskazał, iż Ł. N. i M. P. zostali wyznaczeni w dwóch odrębnych sprawach przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku jego pełnomocnikami z urzędu do wniesienia skargi kasacyjnej. Powód zwrócił się o spotkanie z pozwanymi w Areszcie Śledczym w W., którzy prośbie tej odmówili i sporządzili opinie o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej. Tym samym zachowanie pozwanych naruszyło zasady etyki wykonywania zawodu radcy prawnego i adwokata oraz przepisów prawa w postaci wyzbycia powoda prawa do obrony w drodze skargi kasacyjnej. Ponadto pozwani naruszyli dobra osobiste powoda w postaci braku szacunku.

W odpowiedzi na pozew M. P. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu. W uzasadnieniu zaprzeczył wszelkim twierdzeniom podniesionym przez J. J. (1), w szczególności temu, iż został wyznaczony do wniesienia skargi kasacyjnej i temu, że sporządził jakąkolwiek opinię prawną o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej. Ponadto dwukrotnie stawił się w Areszcie Śledczym w W. celem odbycia z powodem spotkania, jednak powód z nieznanых przyczyn spotkania tego odmówił.

Ł. N. w ramach odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazał, iż został ustanowiony dla J. J. (1) w sprawie I ACa 946/12 pełnomocnikiem z urzędu w postępowaniu ze skargi kasacyjnej. Ł. N. podjął szereg działań w sprawie I ACa 946/12, a po zapoznaniu się z aktami sprawy poinformował powoda o sporządzeniu opinii o braku podstaw do sporządzenia skargi kasacyjnej. W dniu 24.07.2013 r. pozwany został poinformowany, że powód wniósł o ustanowienie dla niego innego pełnomocnika z urzędu i wszczęcie przeciwko Ł. N. postępowania dyscyplinarnego. Postanowieniem z dnia 25.07.2013 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku przyznał na rzecz Ł. N. kwotę 2.700 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej. Postępowanie pozwanego cechował profesjonalizm. Nie miał obowiązku spotykać się z powodem ani uwzględniać jego prośb i poleceń. Dalej pozwany podniósł, że J. J. (1) nie wykazał przesłanek naruszenia jego dóbr osobistych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany Ł. N. wykonuje zawód radcy prawnego, zaś pozwany M. P. zawód adwokata.

Postanowieniem z dnia 28.05.2013 r. w sprawie I Aca 946/12 Sąd Apelacyjny w Gdańsku zwolnił powoda J. J. (1) od kosztów sądowych oraz ustanowił na jego rzecz pełnomocnika z urzędu. Pełnomocnikiem ustanowiono radcę prawnego Ł. N. decyzją Okręgowej Izby Radców Prawnych w G., doręczoną powyższemu w dniu 12.06.2013 r.

Pismem z dnia 13.06.2013 r. Ł. N. poinformował J. J. (1) o fakcie wyznaczenia go pełnomocnikiem z urzędu, jak również poinformował, iż zamówił na dzień 14.06.2013 r. akta w Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku.

Dowód:: postanowienie z dnia 28.05.2013 r. k. 120, pismo OIRP z dnia 06.06.2013 r. k. 103, pismo z dnia 13.06.2013 r. (k. 104).

W dniu 14.06.2013 r. Ł. N. został poinformowany w Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku o niedostępności akt I Aca 946/12 z uwagi na ich wypożyczenie. Pozwany poinformował J. J. (1) o tym stanie rzeczy pismem z dnia 17.06.2013 r. Zadeklarował, że niezwłocznie po uzyskaniu dostępu do akt zawiadomi o tym fakcie korespondencyjnie.

Dowód: kopia zaświadczenia o niedostępności akt sprawy I Aca 946/12 (k. 105), pismo pozwanego z dnia 17.06.2013 r. kierowane do powoda (k. 106).

Pismem z dnia 20.06.2013 r. J. J. (1) poinformował Ł. N., że istnieje konieczność osobistego spotkania w miejscu zakładu karnego w W.. Powód stwierdził, iż do czasu spotkania pozwany nie powinien podejmować żadnych czynności. Powód poprosił ponadto, aby Ł. N. zakupił i przesłał mu na swój koszt materiały biurowe oraz karty telefoniczne.

W piśmie z dnia 24.06.2013 r. J. J. (1) ponowił swoje prośby.

Dowód: pismo J. J. (1) z dnia 20.06.2013 r. (k. 107-108), pismo J. J. (1) z dnia 24.06.2013 r. (k. 109).

Ł. N. pismem z dnia 25.06.2013 r., sporządzonym po uprzednim zapoznaniu się z aktami sprawy I Aca 946/12, poinformował powoda o odmowie przesłania mu materiałów biurowych oraz spotkania. Wskazał, na brak środków finansowych na podróż do W., jak i środków na zakup materiałów biurowych. Jednocześnie poinformował powoda o sporządzeniu opinii o braku podstaw do sporządzenia skargi kasacyjnej. Do pisma załączono tę opinię. Ł. N. wskazał, iż dokonał wszechstronnej analizy akt, przepisów prawa i orzeczeń sądowych, co pozwoliło na ocenę sprawy pod kątem zasadności skargi kasacyjnej. Podkreślił ponadto, iż ewentualne spotkanie z powodem nie byłoby w stanie zmienić poglądu pozwanego w sprawie.

Powyższe doręczono powodowi w dniu 01.07.2013 r.

Dowód: pismo z dnia 25.06.2013 r. (k. 110), potwierdzenie odbioru (k. 111).

W piśmie z dnia 25.06.2013 r. Ł. N., po sporządzeniu opinii w przedmiocie braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej, poinformował o tym Sąd Apelacyjny w Gdańsku, przesyłając oryginał tej opinii z dowodem jej nadania na adres J. J. (1).

Dowód: pismo Ł. N. z dnia 25.06.2013 r. (k. 112).

W dniu 24.07.2013 r. Ł. N. w rozmowie z Okręgową Izbą Radców Prawnych w G. został poinformowany, że J. J. (1) złożył wniosek o ustanowienie na jego rzecz innego niż pozwany pełnomocnika z urzędu oraz o wszczęcie przeciwko Ł. N. postępowania dyscyplinarnego z uwagi na naruszenie zasad etyki zawodowej radcy prawnego. OIRP zwróciła się o przesłanie kompletu korespondencji pozwanego z J. J. (1).

W wiadomości e-mail z dnia 26.07.2013 r. pozwany przesłał skan korespondencji oraz udzielił wyjaśnień.

Dowód: wiadomość e-mail z dnia 26.07.2013 r. (k. 118).

Postanowieniem z dnia 25.07.2013 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku przyznał pozwanemu Ł. N. kwotę 2.700 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej J. J. (1) z urzędu.

Dowód: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w sprawie I Aca 946/12 z dnia 25.07.2013 r. (k. 119).

Pismem z dnia 29.07.2013 r. Okręgowa Izba Radców Prawnych w G. przesłała Ł. N. pismo adresowane do J. J. (1) informujące o braku podstaw prawnych i faktycznych do wyznaczenia nowego pełnomocnika z urzędu i wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przeciwko Ł. N..

Dowód: kopia pisma z dnia 29.07.2013 r. kierowanego do J. J. (1) (k. 120).

W sprawie o sygnaturze akt I C 53/12 toczącej się przed Sądem Okręgowym w Gdańsku na rzecz powoda, J. J. (1), wyznaczono pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata M. P..

W dniu 18.02.2013 r. M. P. stawił się do Aresztu Śledczego w G. celem odbycia spotkania z J. J. (1). Spotkania powód odmówił.

Od powyższego wyroku powód, reprezentowany przez M. P., wywiódł apelację,

Sąd Apelacyjny w Gdańsku w sprawie o sygn. akt I Aca 195/ oddalił apelację J. J. (1) W piśmie z dnia 15.11.2013 r powód podziękował pozwanemu za udzielenie mu pomocy z urzędu i życzył sukcesów w życiu osobistym i zawodowym.

Dowód: oświadczenie Aresztu Śledczego w W. z dnia 07.08.2018 r. (k. 210). pismo powoda k 218 akt sprawy

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Ustalając stan faktyczny w sprawie Sąd oparł się na dokumentach przedłożonych przez strony. Ł. N. i M. P. złożyli do akt sprawy dokumenty, których prawdziwości i autentyczności strona powodowa nie kwestionowała, a Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić im waloru wiarygodności i mocy dowodowej. Z tych względów oparł na nich ustalenia w zakresie stanu faktycznego..

Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie powoda i świadka M. B. powołanego przez powoda na okoliczność działań i zaniechań pozwanych, jaki to miało wpływ na naruszenie dóbr powoda, a w szczególności ujawnienia podejścia pozwanych do klientów w innych sprawach. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy był bowiem całkowicie wystarczający do ustalenia okoliczności istotnych i podjęcia rozstrzygnięcia, zaś relacje pozwanych z reprezentowanymi przez nich osobami, które nie występują w niniejszym procesie, pozostają w tym zakresie bez znaczenia.

Bezspornym był fakt ustanowienia na rzecz powoda pełnomocnika z urzędu w osobie Ł. N. w sprawie I Aca 946/12 celem sporządzenia skargi kasacyjnej. Istota sporu w przypadku powyższego sprowadzała się do oceny postępowania pozwanego w kontekście zasad etyki i prawidłowego wykonywania zawodu, to jest ustalenia okoliczności kształtujących ewentualną odpowiedzialność cywilną pozwanego oraz tego, czy w wyniku takiego zachowania pozwanego doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda. Spornym okazał się natomiast fakt ustanowienia M. P. pełnomocnikiem powoda do wniesienia skargi kasacyjnej w sprawie I Aca 195/13 Sądu Apelacyjnego w Gdańsku i sporządzenia przez niego opinii o braku podstaw do wniesienia tej skargi.

Powód upatrywał podstaw odpowiedzialności Ł. N., jak i M. P. w nienależytym prowadzeniu powierzonych im spraw z uwagi na stwierdzenie, iż nie zaszyły podstawy do sporządzenia i wniesienia skarg kasacyjnych. W ocenie powoda, poprzez nadmienione działanie został on pozbawiony prawa do obrony. W konsekwencji, w przypadku podzielenia przez Sąd twierdzeń powoda, nie mógłby on uzyskać prejudykatu w postaci wyroku Sądu Najwyższego, na podstawie którego mógłby dochodzić później roszczeń odszkodowawczych. Skonstatować zatem wypada, iż roszczenie powoda

miało w swej istocie charakter odszkodowawczy. Zarazem powód podniósł, że zachowanie pozwanych naruszyło jego prawo do szacunku.

Stosunek pomiędzy pełnomocnikiem ustanowionym dla strony z urzędu a stroną, przy zastosowaniu art. 118 § 1 kpc, należy oceniać przez pryzmat przepisów o umowie zlecenia uregulowanej w art. 734 - 751 kc. Odpowiedzialność radcy prawnego czy też adwokata z urzędu wobec reprezentowanej strony należy rozpatrywać na podstawie takich samych przesłanek, co odpowiedzialność pełnomocnika umocowanego z wyboru. Podstawę prawną odpowiedzialności odszkodowawczej stanowią przepisy 471 kc w zw. z art. 734 kc i art. 472 kc. Przy ocenie przesłanek tej odpowiedzialności zastosowanie znajdują również art. 355 i 361 kc. Analiza treści wskazanych przepisów prowadzi do wniosku, że radca prawny i adwokat może ponosić odpowiedzialność cywilnoprawną, jeżeli wystąpią łącznie następujące przesłanki: niewykonanie bądź nienależyte wykonanie zobowiązania, zaistnienie szkody po stronie mocodawcy oraz związek przyczynowo - skutkowy między niewłaściwym wykonaniem zobowiązania a powstałą szkodą. Należyte wykonanie zobowiązania pełnomocnika wobec mocodawcy wymaga działania z profesjonalną starannością we wszystkich czynnościach procesowych. Obowiązek ten wynika nie tylko z tego, że działa on w imieniu mocodawcy na podstawie stosunku zlecenia, który kreuje po jego stronie obowiązek starannego działania, ale również z zawodowego charakteru jego działalności. W orzecznictwie wskazuje się, że profesjonalny pełnomocnik odpowiada za szkody wyrządzone mocodawcy wskutek własnych zaniedbań i błędów, wyłącznie wtedy, gdy prowadzą one do przegrania sprawy, której wynik byłby korzystny dla tej strony, gdyby pełnomocnik zachował należyłą staranność (por. uzasadnienie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2004 r. w sprawie V CK 297/2004). Uwzględniając regulację art. 6 kc, z której wynika, że ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne, stwierdzić należało, że w niniejszej sprawie powód winien był wykazać zaistnienie wyżej wskazanych przesłanek odpowiedzialności pozwanych, a w szczególności nienależytego wykonania zobowiązania, szkodę oraz związek przyczynowo - skutkowy między nienależytym działaniem a powstałą szkodą. Co więcej, powód winien był uprawdopodobnić podstawę faktyczną swoich żądań. Tymczasem J. J. (1) nie zdołał wykazać, aby pozwany M. P. został ustanowiony na jego rzecz pełnomocnikiem z urzędu do sporządzenia i wniesienia skargi kasacyjnej, ani by zredagował opinię o braku podstaw do powyższego - o czym poniżej.

Po pierwsze, zgromadzony materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia, by Ł. N. prowadził sprawę powoda w sposób nieprawidłowy i tym samym nienależycie wykonywał swoje obowiązki. Zdaniem Sądu, analiza sporządzonej przez pozwanego opinii prawnej prowadzi do wniosku, iż ocena co do zasadności wniesienia skargi kasacyjnej, w świetle okoliczności sprawy, była w pełni uzasadniona. Zaznaczyć należy, że art. 118 § 5 kpc daje ustanowionemu z urzędu profesjonalnemu pełnomocnikowi kompetencję do odmowy sporządzenia i wniesienia skargi, co oznacza, że pełnomocnik nie jest zobowiązany do takiego działania, jeżeli w sprawie nie istnieją podstawy do jej wniesienia.

Wypada przy tym mieć na uwadze, że skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia i jej wniesienie nie może być podyktowane jedynie samym niezadowoleniem strony z ostatecznego rozstrzygnięcia. Skarga ta może być wniesiona do Sądu Najwyższego jedynie w ściśle określonych wypadkach, a ocena zasadności jej wniesienia należy do profesjonalnych pełnomocników, a więc osób, mających ku temu należyte przygotowanie merytoryczne oraz odpowiednie kwalifikacje zawodowe. Istotnym w tym kontekście jest fakt, że w art. 118 § 6 kpc przewidziano swego rodzaju postępowanie kontrolne dotyczące decyzji pełnomocnika ustanowionego z urzędu co do odmowy wniesienia skargi. Stwierdzając, że opinia taka została sporządzona bez zachowania należytej staranności, sąd rozpoznający sprawę zawiadamia o tym właściwy organ samorządu, który powinien wyznaczyć innego pełnomocnika.

W przedmiotowej sprawie Sąd Apelacyjny w Gdańsku, po otrzymaniu opinii Ł. N. o braku podstaw do wniesienia skargi, nie podjął powyższej czynności i wydał postanowienie o przyznaniu wynagrodzenia pozwanemu, tym samym potwierdzając, że opinię sporządzono w sposób profesjonalny i z zachowaniem wymaganej w tym przypadku staranności. Tym samym nie sposób uznać, by Ł. N. działał w sposób nierzetelny, co uzasadniałoby zarówno pociągnięcie go do stosownej odpowiedzialności dyscyplinarnej (na gruncie wewnętrznych regulacji samorządu), jak i odszkodowawczej.

Warto przy tym zaznaczyć, że powód nie wskazał, na czym dokładnie polegać miały rzekome uchybienia pozwanego i poprzestał jedynie na ogólnikowych twierdzeniach o pozbawieniu go prawa do obrony. Nie skonkretyzował, w którym miejscu, w jego ocenie, Ł. N. działał nienależycie.

Rozważania powyższe w sposób analogiczny można by odnieść do pozwanego M. P.. Ciężko jest jednak w tym przypadku mówić o jakichkolwiek uchybieniach pełnomocnika z urzędu wyznaczonego do sporządzenia i wniesienia skargi kasacyjnej. Pozwany bowiem nigdy takim pełnomocnikiem wyznaczony nie został, podobnie jak nigdy nie sporządził opinii o braku podstaw do zredagowania i wniesienia skargi kasacyjnej. Tym samym całkowicie niezrozumiałym jest powoływanie przez J. J. (1) tej podstawy faktycznej, podczas gdy ona w ogóle nie istnieje. M. P. był pełnomocnikiem powoda z urzędu w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Gdańsku. Należy ocenić, że obowiązki swoje wykonywał w sposób profesjonalny i rzetelny. Powód uznał profesjonalne działanie pozwanego M. P. przysyłając mu podziękowania za prowadzenie jego sprawy oraz życzenia sukcesów w życiu osobistym i zawodowym. Okoliczności te pozostają jednak irrelewantne, gdyż rola M. P. w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Gdańsku zakończyła się na wniesieniu apelacji. Apelacja ta została oddalona. Zgłaszane zarzuty (nietrafne, bowiem dotyczące innej podstawy faktycznej) byłyby o tyle bardziej nieuzasadnione, że J. J. (1), zgodnie z niezakwestionowanym oświadczeniem pozwanego, sam odmówił spotkania z nim w dniu 18.02.2013 r. w celu omówienia sprawy.

Niezależnie od powyższego, warto jest przytoczyć zasadę zakazu orzekania przez Sąd ponad żądanie. Sąd jest związany granicami żądania powództwa i nie może dowolnie dysponować przedmiotem procesu, co odzwierciedla art. 321 § 1 kpc. Zakaz zasądzania ponad żądanie dotyczy nie tylko przedmiotu, ale również podstawy faktycznej powództwa. Orzeczeniem ponad żądanie będzie więc także wyrok oparty na niepowołanej przez powoda podstawie. Uwzględnienie wyroku na podstawie faktycznej, na której powód, ani w pozwie, ani w toku postępowania nie opierał powództwa, zasądza ponad żądanie (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 1936 r., C II 1770/35, PpiA 1936, nr 2, s. 148).

Tym samym nie sposób byłoby uwzględnić żądań J. J. (1) odnosząc się do postępowania pełnomocnika do chwili wniesienia apelacji, podczas gdy J. J. (1) w sposób wyraźny i konkretny wskazał, iż żądania wiąże z wydaniem przez M. P. opinii o braku podstaw do sporządzenia skargi kasacyjnej. Opinii takiej jednak nigdy nie napisano.

Sąd rozważył, czy w przedmiotowej sprawie doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda w postaci prawa do obrony i oraz jego godności poprzez brak szacunku. Jak stanowi art. 23 kc, dobra osobiste człowieka, a w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Art. 24 § 1 kc statuuje natomiast, że ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Z kolei zgodnie z normą z art. 448 kc w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Ujęty w art. 23 kc katalog dóbr osobistych ma charakter otwarty i przykładowy. Doktryna i judykatura wskazują kolejne dobra osobiste podlegające ochronie w miarę rozwoju stosunków społecznych, doskonaląc w ten sposób system ochrony tych dóbr. Zarazem orzecznictwo, jak i doktryna zgodnie przyjmują, iż nie stanowi dobra osobistego prawo do sądu (por. chociażby: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 5 czerwca 2013 r. w sprawie I Aca 1565/12 - LEX nr 1383541 i wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 28 marca 2013 r. w sprawie I Aca 1170/12 - LEX nr 1335839). Nie stanowi go także pochodna prawa do sądu w postaci powoływanego przez powoda prawa do obrony. Dobrem takim jest za to prawo do godnego uczestnictwa w procesie sądowym (w tym też tonie: wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17 lipca 2014 r. w sprawie I Aca 334/14 - LEX nr 1498919).

W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie powód nie został pozbawiony przez pozwanych prawa do godnego uczestniczenia w postępowaniu sądowym. Powód każdą ze spraw przegrał w obu instancjach i nie zaistniały obiektywne przesłanki do kwestionowania wyroków sądu odwoławczego w drodze nadzwyczajnego środka zaskarżenia w postaci skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, a przynajmniej nie zostało to w żaden sposób wykazane w niniejszej sprawie. Przy tym pozwany M. P. opinii o braku podstaw do skargi kasacyjnej w ogóle nie wydawał i nie występował w tym zakresie jako pełnomocnik J. J. (1). Sporządzona zaś przez Ł. N. opinia prawna została wykonana w sposób profesjonalny i z zachowaniem wymaganej w tym przypadku należytej staranności, co potwierdził Sąd Apelacyjny w Gdańsku, przyznając mu stosowne wynagrodzenie i nie zawiadamiając właściwego organu samorządu zawodowego o ewentualnych uchybieniach. Normatywną podstawą sporządzenia takiej opinii był art. 118 § 5 kpc. Zachowanie pozwanego nie było zatem bezprawne i działał on w ramach porządku prawnego. Nadto, uznać należy, że działał on także zgodnie z regulacją art. 6 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. Jednocześnie powód w żadnym wypadku nie wykazał rzekomo poniesionej szkody niematerialnej (krzywdy) oraz związku przyczynowo – skutkowego między nią a działaniem pozwanych. Bacząc na wszelkie powyższe okoliczności uznać wypada, że nie doszło do naruszenia dóbr osobistych J. J. (1) w postaci prawa do obrony.

Zdaniem Sądu, żaden z pozwanych nie uchybił także godności powoda poprzez brak wymaganego szacunku. Ł. N. niezwłocznie skontaktował się z powodem i poinformował go o swoim umocowaniu. O każdej czynności zawiadamiał J. J. (1), a w treści pism odnosił się do niego z kulturą i poszanowaniem. Wyczerpująco wskazywał motywy swoich działań, zaś sporządzona przez niego opinia o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej była obszernie uzasadniona i jasna. Należy jednocześnie zaznaczyć, iż pozwany nie był zobowiązany do dostarczenia powodowi żądanych materiałów biurowych. Zależało to wyłącznie od jego dobrej woli. Również po wykonaniu opinii pozwany okazywał należyty szacunek powodowi, przedkładając mu jej odpis oraz informując o motywach swojego działania. W tym stanie rzeczy uznać wypada, iż działania Ł. N. nie naruszyły dóbr osobistych powoda. J. J. (1) nie wykazał, by miały miejsce nieprawidłowości w tym zakresie. Nie udowodnił również winy pozwanego i adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy rzekomo doznaną krzywdą, a zachowaniami.

Tak naprawdę nie sposób jest oceniać zachowania M. P. w stosunku do powoda, podczas gdy powołane wydarzenia (wyznaczenie go jako pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi kasacyjnej, wydanie opinii o braku podstaw do sporządzenia skargi) nie miały miejsca. Co więcej, przed wniesieniem apelacji M. P. stawił się w jednostce penitencjarnej powoda, by skonsultować z nim podejmowanie działania. To powód nie wyraził zgody na spotkanie, co dopiero, wobec braku wskazania przyczyny takiej odmowy, mogłoby być odbierane jako brak szacunku.

Na marginesie wskazać należy, iż działanie pełnomocnika wyznaczonego z urzędu wbrew oczekiwaniom reprezentowanego samo w sobie nie stanowi działania bezprawnego. Zarówno adwokat, jak i radca prawny, wykonując zawód, obowiązani są zawsze kierować się prawem. Okoliczności pozaprawne, niemające bezpośredniego związku z obiektywnie ocenianym stanem faktycznym sprawy, albo wyrażone przez kogokolwiek polecenia, nie zwalniają profesjonalnego pełnomocnika z obowiązku rzetelnego i uczciwego wykonywania czynności zawodowych. Wymaga się od niego nieulegania wpływom, a zwłaszcza tym, które mogą wynikać z jego osobistych interesów lub nacisków. Adwokat i radca prawny winien unikać wszelkich ograniczeń własnej niezależności i nie może odstępować od zasad etyki w celu spełnienia oczekiwań klienta, sądu czy też osób trzecich.

Tym samym powód nie może zarzucać pełnomocnikom wyznaczonym z urzędu podjęcia czynności zgodnej z obowiązującymi przepisami prawa, lecz sprzecznej z oczekiwaniami reprezentowanej strony, o ile decyzja pełnomocnika wynika z rzetelnie przeprowadzonej analizy. Zgodnie z art. 6 kc ciężar dowodu, by ta ostatnia okoliczność nie miała miejsca, spoczywa na powodzie i nie została w toku niniejszego postępowania wykazana. Zgodnie z treścią powyższego, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis ten określa reguły dowodzenia - przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów. Przy rozpoznawaniu sprawy rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzenia w celu wykrycia środków dowodowych pozwalających na udowodnienie twierdzeń, ani też nie jest zobowiązany do przeprowadzania

dowodów z urzędu (art. 232 kpc). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 kpc), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 kpc) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne. Zaprzeczenie dokonane przez stronę procesową powoduje, że istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności stają się sporne i muszą być udowodnione. W razie ich nieudowodnienia ocenia się je na niekorzyść strony, na której spoczywał ciężar dowodu, chyba że miał możliwość przekonać się o prawdziwości tych twierdzeń na innej podstawie (wyrok Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 1975 r., sygn. akt III CRN 26/75).

Mając na uwadze powyższe, powództwo należało oddalić na podstawie wskazanych wyżej przepisów.

SSR del. Jarosław Łukowski